Spomenika Kidriču in Kardelju v Ljubljani še vedno burita duhove

Partijska voditelja iz središča mesta!

Mestni svet je potrdil odlok o odstranitvi spomenikov Borisa Kidriča in Edvarda Kardelja v Ljubljani - Zamisel je stara že več kot šest let - Sledil je buren odziv nasprotnikov odstranitve (LDS in ZLSD) - Župan naj bi odlok zadržal - Na to so se odzvali svetniki SDS

Zgodba in zaplet zaradi spomenikov Borisa Kidriča in Edvarda Kardelja v Ljubljani se vleče že približno šest let. Mestni svet je na zadnji seji le potrdil odlok o odstranitvi teh dveh komunističnih ostalin, vendar se že govori, da bo župan odlok zadržal.

Začelo se je leta 1991, ko so pobudo za prestavitev spomenikov na primernejši prostor sprožili v nekdanji občini Ljubljana - Center. To se je dogajalo maja, ko so nam že začeli groziti z Balkana, zato skupščina te zadeve ni obravnavala. Nasprotniki odstranitve so zahtevali tudi mnenje regionalnega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, čeprav gre za politična in ne kulturna spomenika.

Nadaljevanje je sledilo maja lani. Mestni svet je potrdil pobudo dveh mestnih svetnikov - Mihaela Jarca in Damijana Dolinarja. V sprejetem odloku je bilo določeno, da bi namesto omenjenih spomenikov postavili spomenik samostojni Sloveniji in spomenik neznanemu junaku, za Kidriča (zdaj pred sovenskim kulturnim hramom) in Kardelja (pred vladno palačo) pa bi našli prostor v muzeju. Tej listini so takoj oporekali člani Zveze združenj borcev. Občan Niko Lukež pa je sprožil pobudo za razpis referenduma. Po nekaj zapletih je Dimitrij Kovačič, predsednik mestnega sveta, pripravil vse za zbiranje podpisov v mestni hiši. Vendar nasprotniki odstranitve spomenikov s tem niso bili zadovoljni. Podpise so začeli zbirati na stojnicah, pred Intersparom, na Poti spominov in tovarištva... Najemnino za stojnico pred frančiškansko cerkvijo sta plačala mestna odbora LDS in ZLSD. Podpisnikom na teh krajih ni bilo treba nič drugega kot vpisati svoje podatke. Brez preverjanja! To je omogočalo, da bi lahko kdo vpisal tudi izmišljene podatke. Zaradi tega predsednik mestnega sveta tako zbranih podpisov ni upošteval. Niko Lukež se je pritožil na sodišču.

Foto: Kostrič - Vizija

Edvard Kardelj je še vedno pred vladno palačo.

Nekaj mesecev je vladalo zatišje. Na zadnji seji pa je odlok spet prišel na dnevni red seje mestnega sveta. Na tej seji niso bili navzoči svetniki LDS in ZLSD. Zato je pobudnik Mihael Jarc predlagal, da bi sejo pretrgali in s to točko nadaljevali, ko bodo navzoči tudi naprotniki zamisli. Predlog ni dobil podpore, zato so to točko le obravnavali in sprejeli sklep o odstranitvi spomenikov. O tem, kje bosta spomenika dobila svoj prostor, bo odločala posebna komisija. Rešitev je več: spomenika se preselita v muzej ali pa se uredi park, v katega bi postavili komunistične spomenike tudi iz drugih krajev (tako so uredili na Madžarskem).

Seveda pa se zadeva s tem ni končala. Župan Dimitrij Rupel je napovedal, da bo sprejeti odlok zadržal. Na to izjavo se je odzvala svetniška skupina SDS. V izjavi so napisali: »Pravico do zadržanja odloka, ki ga je sprejel mestni svet, ima župan le tedaj, ko utemeljeno sumi, da je nezakonit. Nikakor pa ne v primeru, ko se z njim ideološko ne strinja. Rupel ima kot zasebnik vso pravico častiti Leninovo sliko na steni domače delovne sobe, pravico ima tudi do čaščenja Kardelja in Kidriča. Vendar naj to počne v za to določenih prostorih, npr. v muzejih. Nekaj povsem drugega pa je, ko se kot funkcionar uveljavlja kot veliki branitelj komunističnih spomenikov. Še posebej je to nesprejemljivo danes, ko županuje v glavnem mestu države, ki se skuša vključevati v zahodni kulturno-politični prostor. Zahodni svet bo težko sprejel državo, še manj pa diplomatski svet nekoga, ki z vso silo brani okolju moteče ostanke komunizma.

Foto: Kostrič - Vizija

Boris Kidrič se še vedno šopiri pred Cankarjevim domom.

Sprašujemo se, kako bo tuja demokratična javnost sprejela dejstvo, da Rupel še vedno županuje le v interesu komunističnih privilegirancev. To vprašanje je še zlasti umestno v času, ko prihaja na uradni obisk v Slovenijo ameriška državna sekretarka za zunanje zadeve Madeleine Albright in ko sedanji župan odhaja za slovenskega veleposlanika v ZDA.«

Seveda so se na sprejeti sklep odzvali tudi v svetniških skupinah LDS in ZLSD. Mestna LDS je pojasnila, da večina njenih članov ni sodelovala na seji, ker so imeli stankarski zbor (Zakaj so se odločili za zbor prav v četrtek, ko so navadno seje mestnega sveta, ni znano. Prav tako so bili seznanjeni z dnevnim redom in so vedeli, da bo ta točka prišla na vrsto). Desnica je to po njihovem mnenju izrabila. (Na seji je sodeloval eden od njihovih svetnikov!) ZLSD meni, da je sprejetje odloka omogočila prav LDS, saj ni bila pripravljena zagotoviti svoje udeležbe na seji.

Niko Lukež se je prav tako odzval. Zanj zadeva še zdaleč ni končana. Napoveduje, da bo dal odlok v presojo Ustavnemu sodišču.

Pustimo politične igre ob strani in dobro poglejmo oba spomenika. Boris Kidrič se šopiri pred Cankarjevim domom. Z odprtimi usti in rokami na boku nam pravi in nas svari: »Ali se mi upate kljubovati!?« Edvard Kardelj je v družbi drugih moških. Kdo so, ne vemo. Njihovi obrazi so nerazpoznavni, spoznamo lahko le njihovega voditelja. Ali niso že minili časi, ko so imeli obraz le partijski voditelji?

Vesna Voglar